

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Кожне підприємство знаходиться і функціонує в умовах невизначеності та мінливого зовнішнього середовища. При цьому підприємства повинні розвиватися, зберігати позиції на ринку, а в разі кризи – протистояти негативним впливам. Вирішення проблем функціонування підприємства полягає, в тому числі, і у забезпеченні конкурентоспроможності, підтримка якої потребує оновлення матеріально-технічної бази підприємства, розвитку нових продуктів (робіт, послуг) для задоволення мінливих потреб покупців.

Оскільки кожне підприємство має обмежені за величиною ресурсами, постає проблема збалансованого управління інноваційно-інвестиційною діяльністю. У такій ситуації необхідний економічний інструментарій вибору оптимального варіанту розподілу наявних у підприємства коштів та можливостей між фінансуванням поточної діяльності, вкладеннями в просте і розширене відтворення основних засобів і вкладеннями в інноваційну діяльність. При цьому інструментарій повинен дозволити забезпечити стійке зростання й конкурентні переваги як у довгостроковій перспективі, так і стійкість підприємства в процесі інвестування та поточної діяльності.

Управління інвестиційною діяльністю в сучасних умовах є найважливішим елементом загальної системи управління. Зміни в управлінні інвестиційним процесом на підприємствах обумовлюють ситуацію, коли кожний інвестор повинен сам ухвалювати рішення про ефективність і доцільність тих чи інших інвестицій. Для цього він повинен бути озброєний системою різноманітних методів і прийомів для вибору найкращого рішення [2, с. 138].

Інноваційна діяльність на підприємстві як найважливіший аспект господарської діяльності в цілому має ряд особливостей (тривалість процесу, високий ступінь невизначеності, висока значимість людського капіталу та ін.). Інноваційно-інвестиційна діяльність за своєю сутністю орієнтована на довгострокову перспективу, має місце значний часовий проміжок між вкладеннями в інновації і віддачею від цих інвестицій, що обумовлює важливість правильної стратегії для реалізації виробничого потенціалу. Таким чином, потрібна розробка механізму управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства, що враховує специфіку інноваційної діяльності та дозволяє приймати оптимальні рішення щодо вкладень у інновації.

Механізм управління інноваційно-інвестиційною діяльністю передбачає врахування низки факторів, що впливають на планування інноваційної діяльності.

Серед основних факторів, які необхідно враховувати при розробці інноваційної стратегії, слід виділити:

- життєвий цикл суб'єкта господарювання (в залежності від стадії життєвого циклу оптимальним буде певний тип інновацій);

- життєвий цикл інновації. Аналіз життєвого циклу даної інновації та постійний його моніторинг дозволяють підприємству швидко адаптуватися до мінливих умов зовнішнього і внутрішнього середовища;

- життєвий цикл технології в галузі і зміна технологічних укладів. Проблема аналізу життєвого циклу технології полягає в обмеженому доступі до інформації (обсягу інвестицій і витрат конкурентів, відсутність аналогічних технологій, які пройшли всі стадії життєвого циклу), як наслідок, аналіз даного чинника здійснюється за допомогою експертної оцінки [3, с. 73];

- існуючу інноваційну інфраструктуру: виробничо-технологічну (технопарки); інформаційну та експертно-консалтингову (центри трансферу технологій); фінансову (фонди венчурного фінансування); кадрову (центри підвищення кваліфікації та навчання); збутову (центри підтримки експорту) [1, с. 5];

- місце підприємства на ринку і дії конкурентів;

- правову і політичну кон'юнктуру, можливість участі в державних і регіональних інноваційних програмах, податкову політику держави;

- можливість залучення коштів (бюджету, інвесторів, банків);

- можливість залучення або підготовки персоналу необхідної кваліфікації в силу творчого характеру інноваційної діяльності та, відповідно, потреби у висококваліфікованому персоналі;

- ризики здійснення інноваційних проектів (науково-технічні, фінансові, інвестиційні, комерційні, політичні та ін.);

- можливі соціальний та економічний ефекти від здійснення інноваційної діяльності.

Врахування усіх факторів можливе при використанні різних підходів, проте очевидним є те, що механізм управління інноваційно-інвестиційною діяльністю має будуватися на основі системного врахування впливу чинників та методології, що дозволяє приймати оптимальні рішення в умовах невизначеності.

Таким чином, можна зробити висновок, що інноваційна діяльність на підприємстві як фактор конкурентоспроможності може забезпечити стійке зростання у довгостроковій перспективі й поліпшити показники діяльності в цілому. Однак для оптимального розподілу коштів між об'єктами інвестування

необхідна розробка механізму збалансованого управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства.

Література

1. Барінова В. А. Подходы к оценке эффективности функционирования объектов инновационной инфраструктуры / В. А. Барінова, В. А. Еремкін, А. А. Мальцева, А. В. Сорокін // *Инновации*. – 2014. – № 3 (185). – С. 2–11.

2. Замятіна Н. В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства / Н. В. Замятіна // *Фінансовий простір*. – 2013. – № 3 (11). – С. 138–142.

3. Хакимова К. Р. Современные подходы к управлению инновационно-инвестиционной деятельностью предприятия / К. Р. Хакимова // *Актуальные проблемы экономики и менеджмента*. – 2015. – № 1 (05). – С. 71–75.

Карпець Н. О., ст. гр. ФСГзм-11
Налукова Н. І., к.е.н., доцент

ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Основним інструментом оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства в умовах нестабільності національної економіки є аналіз ділової активності підприємницької діяльності, за допомогою якого можна об'єктивно визначити результативність роботи підприємства та перспективи його розвитку. Таким чином, ділова активність є дієвим механізмом, що зменшує ймовірність настання несприятливих подій в умовах кризи, а її зростання допоможе кожному підприємству забезпечити зростання ринкової вартості, відтак мінімізувати операційні та фінансові ризики.

Поняття ділової активності доволі широке й охоплює практично всі аспекти роботи підприємства. Визначенню його сутності приділено значну увагу, проте немає однозначності, що потребує подальшого вивчення.

Так, Коваленко Л. О. та Ремньова Л. М. трактують ділову активність підприємства як комплексну характеристику, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства, а тому визначається системою таких критеріїв, як місце підприємства на ринку конкретних товарів, географія ділових відносин, репутація підприємства як партнера, активність інноваційно-інвестиційної діяльності, конкурентоспроможність [1]. Автори визначають якісні критерії ділової активності, проте доцільно додати кількісні показники її характеристики.

Гарасюк О. А. [2] стверджує, що ділова активність підприємства оцінюється сукупністю кількісних і якісних параметрів, серед яких зростання економічного потенціалу підприємств, обсяги поставок на експорт, імідж підприємства. Доцільним було б розширити перелік цих параметрів.